

Za spodbudno učno okolje

Evropski šolski razvojni projekt

Tadeja Šuštar

Predstavniki partnerskih šol.
Foto: Anton Sedej

Učenci in učitelji osnovne šole Železniki ponovno sodelujemo v projektu Comenius. Tokrat smo si izbrali šolski razvojni projekt, ki ga oblikujemo skupaj s šolami iz Avstrije, Latvije, Slovaške in Škotske in smo ga naslovili "Za spodbudno učno okolje" ali "Good Grounds for Learning". Glavna naloga je razvijanje učnega okolja. Sodelujemo s šolami iz Škotske, kjer sta vključeni šoli iz mest Glenisla in Lintrathen, s šolo iz mesta Kopčany na Slovaškem, s šolo iz mesta Liepaja v Latviji in s šolo iz mesta Schleedorf v Avstriji.

Projekt je usmerjen v ustvarjalno razvijanje učnega okolja na vseh ravneh šole, torej ne samo v šolske prostore in opremo, temveč tudi v odnose med udeleženci vzgoje in izobraževanja – učenci, učitelji, starši. Skušali bomo doseči, da se učenci in učitelji učnega okolja zavemo v najširšem pomenu besede in da znamo ceniti njegov pozitivni vpliv. Projekt Za spodbudno učno okolje ima tri glavne cilje:

- dvigniti okoljevarstveno, okoljsko, zdravstveno zavest učencev skozi različne dejavnosti in hkrati poskrbeti, da preko njih izvajamo vsebine učnih načrtov,
- vključiti tudi državljansko vzgojo in izboljšati šolsko učno okolje na različne načine s poudarkom na zdravju, varstvu in estetiki,
- kulturna izmenjava (predstaviti in izmenjati značilne pesmi, plese, dela priznanih slikarjev, pisateljev in podobno, da drug drugemu omogočimo vpogled tudi v deželo in njeno kulturo).

Predvidevamo, da bodo učenci skozi projektne dejavnosti postajali vse bolj dejavni in motivirani za učenje ter da se bodo bolj zavedali svojega življenjskega in učnega prostora in da bodo imeli več spoštovanja do ljudi in stvari, ki jih obdajajo.

Vsaka šola si bo izbrala svoj način in svoje dejavnosti, s katerimi bo uresničila zastavljene cilje. Ob projektnih sestankih in tudi med šolskim letom si bodo šole ideje in nasvete izmenjavale. Izboljšano stanje bodo šole vsaka na svoj način tudi vzdrževale.

OŠ Železniki si je za letošnje šolsko leto zadala naslednje cilje:

- začeti in končati šolsko leto z anketo, ki bo preverjala stanje pred izpeljavo posameznih dejavnosti in po njej,
- spremeniti jedilnico v kulturni center šole,

- urediti hodnike in jih opremiti s klopni,
- ozeleniti prostore šole,
- pripraviti delavnice za učence, s pomočjo katerih se bodo spoznavali med seboj najprej na ravni oddelkov in nato cele šole ter ob tem spoznavali in se opredeljevali glede vrednot (zdravja, spoštovanja sebe in drugih ...),
- oblikovati simbol šole,
- pripraviti tematska srečanja za učitelje (s knjigo in pesmijo), ki bi bila namenjena osebnostni rasti učiteljev, njihovi večji povezanosti, boljšemu sodelovanju,
- pripraviti ali se udeležiti projektne sestanka, kjer si bomo izmenjali ideje in tudi ovrednotili opravljeno delo in dosežene cilje.

OŠ Železniki, ki je prvo leto sodelovanja tudi koordinatorka projekta, je prva gostila predstavniške partnerskih šol iz Avstrije, Latvije, Slovaške in Škotske konec novembra 2005. Osrednja dogodka projektne srečanja sta bili prireditve v športni dvorani Špasi in ornge ter uradni projektni sestanek. Prireditve je na dan potegnili stare običaje Železnikov ter projekt in goste povezala z lokalno skupnostjo. Na projektne sestanku smo izmenjali izkušnje in ovrednotili začetek projekta. Dogovorili smo se, da v prihodnjem letu vsaka od šol izbere najmanj po eno nalogo na temo izboljšanje zdravja, varnosti in estetskega izgleda šole. Koordiniranje bo prevzela osnovna šola iz mesta Glenisla na Škotskem. Ponovno se bomo predstavniki partnerskih šol zbrali v mestu Kopčany na Slovaškem v mesecu maju.

V okviru projektnih nalog smo še posebej ponosni na izpeljavo likovne naloge devetošolcev, ki so jo realizirali pod mentorstvom likovnega pedagoga Janeza Hafnerja.

LIKOVNA NALOGA ZA 9. RAZRED: POSLIKAVA POHIŠTVA IN OBLIKOVANJE PROSTORA

S poslikanim pohištvom smo oblikovali prostor v večnamenskem prostoru: varstvo, individualna pomoč, jedilnica

Poslikava 18 stolov po principu barvnega kroga je lep primer harmonije, hkrati pa nazorno učilo. Nekaj drugih stolov je po-barvanih od bele proti temnejši sivi. V obliki črke U nas za počitek čakajo tri pre-barvane švedske klopi.

Poslikava različno velikih omar po principu usklajenega nasprotja (harmoniziranega kontrasta). Prevladujejo topli in svetli odtenki. Sorodnost deluje mehko in prijazno, nasprotje pa ostro, rezko, po-življajoče. Nekatere ploskve smo oživili s pikami ali črtami ter jih tako razgibali z migetajočim vzorcem.

Pri prostorski postavitvi smo stremeli za živahnim ritmom višin. Glavno os smo zapirali: enkrat v obliki črke C, na drugi strani kot črko F. Ideja je podobna zalivom in pomolom, hkrati pa nudi intimnost – primerno za individualno pomoč. Smer postavitve je pravokotna na vzdolžno os dvorane, tako da dobimo dva dela: večjega in precej majhnega.

Namen poslikave in oblikovanja je ustvariti prikupen, razgiban, varen, intimen, hkrati pa družaben prostor, poln revij in knjig po policah – opremljen tudi z radiem in drugimi avdiopripomočki.

Janez Hafner

Poslikava stolov. Foto: Janez Hafner

Barvni krog. Foto: Janez Hafner

Jedilnica v novi podobi. Foto: Janez Hafner

Jedilnica – kulturni center. Foto: Janez Hafner

Projektni sestanek je motiviral tudi naše glasbene, dramske, klekljarske in plesne mentorice, ki so pripravile zgodovinski pregled običajev mesta Železniki in jih strnile v prireditev Špasi in ornge. Prireditev je nastala pod taktirko Marjete Naglič in Majde Demšar.

PROJEKT ŠPASI, ORNGE IN COMENIUS

Majda Demšar (mentorica dramskega krožka) in Marjeta Naglič (učiteljica glasbe, glasbena pedagoginja) sta skupaj s svojimi učenci in drugimi učitelji pripravili čudovito prireditev Špasi in ornge. V njej sta prepletli običaje in glasbo iz časov, ko sta pesem kladiva in nakovala Železnikom dajala ne le pečat, ampak tudi kruh, preko časa krutega zatona železarstva, ko se je v pomanjkanju rodila čipka, in vse do današnjih dni, ko so kladiva čisto utihnila in je tudi potrkavanje klekljev vse redkeje slišati.

V tišino pričakovanja zazveni kovanje, ki se mu pridruži pritrkavanje, ta nam sicer povsem domač, vendar samo slovenski običaj. Pitrkavanje se počasi prepesni v petje zbora, ki zapoje pesem Pa se sliš. Celoten uvod zaključijo recitacija, Žebljarska, ki z besedami izrazi vso kruto bolečino dolgega kovaškega dne. Pri-povedovalec potem v starem železnikarskem narečju na kratko oriše dogajanje v kovaških Železnikih. Pozno je in bitje ure v zvoniku zaključijo prvo dejanje, prvi kovaški dan, in zapoje nam še nočni čuvaj.

Po tem "muštru" je naklekljana celotna prireditev. Gledalec se z njo sprehodi skozi zgodovino in doživi vse tiste običaje, ki so jih Železniki tako ali drugače ohranili, ali drugače rečeno, ki so Železnikom pomagali preživeti in so jim vlivali prepotrebne življenjske moči in veselje do življenja. Prikazali so, kako sta se sprla Micka in Janez, kako so koledovali in zapeli že skoraj pozabljene pesmi: Cesarja rimskega, Nocoj ne morem spat, Tle sem smo vsi

Kovanje. Foto: Anton Sedej

Pitrkavanje. Foto: Anton Sedej

Mlade klekljarice. Foto: Anton Sedej

prtekl. Predstavili so velikonočne, pomladanske običaje kot npr.: žumra klicat, kutre šivat, luč v vodo, pobiranje venčkov, kresovanje, ob tem so zapeli: Gregor kam krevljaš, So ptički se ženili in Fletno je na svet. Fužinarska je napovedala, da je kovanje dalo prostor klekljanju, in sledila je še: Le klekljaj dekle klekljaj. Svoje pojasnilo pa je dobila tudi Pesem nočnega čuvaja, ki je spremljala tega čuvarja na celonočnem obhodu. Zbor je zapel še Zagorske zvonove, Po jezeru bliz Triglava in V dolinci prijetni. Povsem za zaključek je plesna skupina, ki jo vodi Tina Pintar, odplesala prireditev v sodobni čas.

Žumra klicat. Foto: Anton Sedej

Kresovanje. Foto: Anton Sedej

Nastopilo je okrog 120 učenk in učencev od 1. do 9. razreda, ki so vključeni v dramski krožek, otroški pevski zbor, mladinski pevski zbor, folklorno skupino, instrumentalni krožek, folklorno skupino PŠ Selca in plesno skupino.

Mladinski zbor. Foto: France Čufar

Zbori osnovne šole. Foto: France Čufar

V prihodnjem letu načrtujemo, da bomo z vidika varovanja zdravja poskrbeli za ločeno zbiranje odpadkov v vseh prostorih šole in tudi za večjo ozaveščenost učencev in staršev na tem področju. Zasadili bomo tudi zeliščni in evropski vrt, kjer bomo predstavili tudi rastlinje držav naših partnerskih šol. Uredili bomo "pot čutov", ki jo bomo tlakovali z naravnimi materiali iz našega okolja. Glede izboljšanja varnosti bomo poskrbeli za učilnico na prostem, ki jo bomo po strani, kjer meji na regionalno cesto, zavarovali z zaščitno ograjo ter tudi živo mejo. Estetsko bomo šolo uredili z novo zasaditvijo predela ob vhodu v šolo.

V OŠ Železniki nam je uspelo, da smo do sedaj začeli že z vsemi načrtovanimi dejavnostmi in smo na dobri poti, da jih izpeljemo, kot smo načrtovali. Sodelovanje v projektu lahko traja največ tri leta. Seveda je vse povezano z denarjem in brez pomoči Evropske skupnosti in občine samo šolskih sredstev ne bi bilo zadosti za izpeljavo načrtanih ciljev.

Plastično oblikovanje – kipi iz snega. Avtorji: učenci 7. a. razreda. Mentor: Janez Hafner.